LJUBLJANA

Št. 298 Poštnina plačana (Conto corrente con la posta) V Trstu, v sredo, 15. decembra 1926. Posamezna številka 30 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan zjutr[illegible] nedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol l[illegible] leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posame[illegible] stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone [illegible] in obstne oglase 75 stot, za [illegible] oglase denarnih zavodov L 2.— [illegible] mitnice, zahvale, [illegible] za [illegible] najmanj L 3.
Mali og[illegible]

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost" Podurednštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Janko Furlan:

Knjiga

Tudi temu naslovu moramo posvetiti ono spoštovanje, ki je zasluži. Ali da se že v pričetku in naravnost izrazim: tudi ti, ratar, se moraš zavedati velikih vrednosti, ki ti jih nudi knjiga. Morda me boš zavrnil, da je ta odveč in nepotrebna, da imaš drugih vsakdanjih skrbi, da nimaš časa in enako. Mogoče je to deloma resnica, a kljub temu vztrajam pri trditvi, da je taka in slična opravičba neutemeljena.

Resnica je, da je že samo življenje dobra knjiga, da nas ta dovolj uči, a upoštevati je treba, da jih je jako malo, ki znájo življenje pravilno oceniti in izluščiti iz njega dobro in slabo.

Ta knjiga ni za vsakogar in nam ne zadošča. Boljša od te je ona knjiga, ki je vsem na razpolago; je to velika knjiga prirode, narave ali stvarstva. Iz nje čitamo vsi, semkaj pišemo vsi in tudi ti, ratar. Pišeš s svojimi znojnimi udarci in na način, da ji puščaš za seboj manjše ali večje sledi. Tvoji uspehi ne ostanejo neopaženi; ne izgubijo se, marveč usvoji si jih tvoj sin, tvoja hči, sosed itd., prelijejo se iz pokolenja v pokolenje.

Smo torej podobni posodi, iz katere zajema mlajši rod. Čim boljša tvarina je v tej posodi, tem več naraščaj dobi, ali čim več imamo, tem več damo. A svoje sposobnosti smo morali od nekoga, nekje in nekdaj sprejemati; morali smo se učiti, vaditi ali nekje kaj videti ali slišati. Nekaj smo sprejemali z živo besedo ali pa s knjigo.

Dobro, kjer so razumne, pametne, sposobne in izkušene osebe, ki vedo učiti in svetovati bodisi z besedo ali z zgledom. Te so dobra knjiga, katere žive besede in zgledi nas spodbujajo, bodré in učé. A takih mož je po deželi malo.

Pa ni nikdar prostega časa? Le izpovejmo se odkrito! Koliko ur, dni, tednov gre v večnost z brezdeljem, z brezplodnim premlevanjem vsakdanjosti, ki prične in konča vedno tam!

In koliko čujemo o dolgočasju! V prostih urah ne vemo, kam in kako. Kam naj bi o praznikih? Vsled dolgočasja končamo najčešče v gostilni. Vsakdo naj pretehta, kaj in koliko je tu pridobil!

«Da bi tudi jaz toliko znal». Taka je morda naša skrivna želja, ko čujemo besedo naučenih in pametnih mož. Saj je tudi res: človek bi rad mnogo znal. A za to sta le dva leka: ali občevanje z razumniki, naobraženci ali občevanje s — knjigo.

Imej v posodi vodo in prelivaj jo v druge posode, slednjič boš imel v njej vedno manj in vedno slabšo vodo. Tako je z nami. Če nimamo nikogar, ki bi posedoval več kot mi, se ne moremo spopolniti. V tem slučaju sežemo po knjigi. Če se čutimo ž njo preveč osamljeni, čitajmo jo v družbi: v dveh, treh. V nekaj dneh nam bo knjiga živa potreba.

Zavedati pa se tudi moramo, da ni pisatelj spisal knjige za se, se trudil in posvetil dolga leta razmišljanju, raziskovanjem, poskušnjam itd. le, da prežene dolg čas. Vsaka dobra knjiga je narekovana po gotovem nagnenju in ljubezni. Zajemaj iz nje, da boš tudi ti dajal in spopolnjeval!

Zakaj bi se končno ne okoristil tudi z dobrinami, ki so namenjene ravno tebi. Mislim knjige, pisane za tvoj poklic, za tvojo stroko, o kateri obravnava kmetijsko-strokovno čtivo. Vzemi za enkrat v roko vsaj to, kar je v najtesnejši zvezi s tvojim opravilom! Dosti boš pridobil in nato uporabil na svojem kmetijskem obratu.

Posebno mladini veljajo besede, ki sem jih slišal od razumnega kmetovalca: Za svoj skromni napredek se moram zahvaliti knjigam, ki jih vedno bolj cenim. Knjiga je moj najboljši učitelj, družabnik, uči me v hlevu, na polju in v sadovnjaku.

Ponarejeni bankovci

MILAN, 14. Na podlagi raznih zaslišavanj je policija izvršila včeraj preiskavo v delavnici nekega Josipa Fassija in je tam izsledila železno skrinjo, v kateri se je nahajalo polno ponarejenih bankovcev. Našli so 649 bankovcev po 1000 lir, 149 bankovcev po 100 lir in še več drobiža, vsega skupaj kakih 700 tisoč lir. Vsi bankovci so bili ponarejeni. Policija je aretirala več oseb.

Avtomobilska nesreča

PAVIA, 14. Neka korijera, ki je vozila več deklet v bližnjo svilarno na delo, se je radi goste megle prevrnila v obcestni jarek. Enajst deklet je bilo pri tem ranjenih.

Združene države in kantonska vlada

WASHINGTON, 14. Demokrat Black, zastopnik države New York v ameriški zbornici, je predložil načrt zakona za uradno priznanje kantonske vlade s strani Združenih držav.

Seja poslanske zbornice

Obračun za poslovno leto 1825-26 izkazuje 2 milijarde in 268 milijonov prebitka

RIM, 14. (Izv.) Kakor prva seja visoke zbornice v ravnokar zaključenem decemberskem zasedanju, tako je bila tudi prva seja poslanske zbornice v ravnokar začenjajočem se kratkem zasedanju precej medla in dolgočasna.

Po otvoritvenih formalnostih in spominskih govorih je stavil finančni minister Volpi predlog, da naj se oba načrta o spremembi dekretov o liktorskem posojilu v zakona izročita posebni komisiji, katero naj imenuje predsednik zbornice on. Casertano. Sledile so volitve v razne komisije; med volitvami stopi v poslansko zbornico načelnik vlade on. Mussolini, katerega sprejmejo poslanci in tribune z ovacijami. Po tem se še odobrijo brez debate razni zakonski načrti. Predsednik imenuje člane posebne komisije ter zaključuje ob 17.30 to nezanimivo sejo.

Ob 18. uri se je sestala posebna komisija, ki mora proučiti in izdelati poročilo k obema načrtoma za spremembo dekretov o liktorskem posojilu v zakone. Za predsednika komisije je bil izvoljen on. Di Scalea, za poročevalca pa on. Andrea Torre. Danes zvečer bo poročilo sestavljeno in natiskano; jutri zjutraj bo isto porazdeljeno, popolski dne pa se bo že razpravljalo v poslanski zbornici o obeh zakonskih načrtih.

Danes zjutraj se je vršila pod predsedstvom senatorja Peana seja računskega dvora, ki je pregledovala državni obračun za poslovno leto 1925. - 26. Seji so prisostvovali tudi finančni minister Volpi ter državna podtajnika Suvich in Frignani. Obračun, ki izkazuje prebitek 2 milijard in 268 milijonov lir je bil priznan pravilnim in tradi tega odobren.

Odredbe glede cepljenja proti tifusu in glede obveznega zavarovanja proti nezgodam

RIM, 14. (Izv.) Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša dekret ministrskega predsednika z dne 2. decembra 1926., s katerim se uvaja obveznost cepljenja proti tifusu. Toda ta obveznost se nanaša samo na gotove osebe, ki so več ali manj nevarno izpostavljene epidemiji tifusa.

Ravno tako prinaša današnja «Gazzetta Ufficiale» kr. dekret z dne 21. novembra, s katerim se pooblašča julijski sindikat (Sindacato Giuliano) za vzajemno zavarovanje proti nezgodam na delu v Trstu, da lahko še nasilno izvaja obvezno zavarovanje proti nezgodam, nastalim pri poljedelskem delu.

Predlogi o izgubi državljanstva

RIM, 14. (Izv.) Kakor doznava «L'Informatore della Stampa» so novi predlogi o izgubi državljanstva v načelu že odobreni. Za definitivno odločitev komisije pa je treba izpopolniti prej še posamezne preiskave proti osebam, katerim bo odvzeto italijansko državljanstvo. To se bo najbrže zgodilo v mesecu januarju. Tedaj bo mogoče komisija odločevala tudi o osebah, katere so se še le pred kratkim oddaljile iz Italije.

Številke pokrajin

RIM, 14. (Izv.) Kakor se zatrjuje, bodo dosedanje številke posameznih pokrajin, ki služijo v označbo pokrajin na avtomobilih in vozovih, temeljito izpremenjene. Posameznim pokrajinam bodo dane one številke, katere jim pritičejo po seznamu italijanskih pokrajin, sestavljenem po alfabetskem redu.

Aretacije v Milanu

RIM, 14. (Izv.) Kakor poročajo časopisu «La Nazione» iz Milana je bilo včeraj zvečer izvršenih v Milanu 6 aretacij. Med aretiranimi so bivši poslanec Gonzales, dr. Sirardoni, zdravnik v Francijo pobeglega Filipa Turatija, bivši poslanec Zibordi in dr. Pirri.

Kraljica Helena v bolnišnicah rimske okolice

RIM, 14. (Izv.) Danes zjutraj je obiskala kraljica Helena nekatere bolnišnice v rimski okolici (Castelli Romani), kjer divja že dalje časa huda epidemija — tifus. Tamkajšnje prebivalstvo je bilo radi nepričakovanega obiska in materinskega zanimanja kraljice globoko ginjeno.

Sin španskega diktatorja oklofutan

PARIZ, 14. (Izv.) Glasom semkaj došlih brzojavnih vesti iz Perpignana je bil mlajši sin španskega diktatorja Primo de Rivera predvčerajšnjim ponovno oklofutan od enega artilerijskega oficirja, kateri ga je obenem zasramoval z zaničljivimi besedami. Navzoči so na oba pomirjevalno uplivali.

Ciklon na otoku Madera

LISBONA, 14. Iz Funchala na otoku Madera javljajo, da je v tisih krajih divjala huda nevihta, ki je povzročila mnogo škode. Ciklon je zahteval tudi dve človeški žrtvi, več oseb pa pogrešajo.

Jugoslovenska vladna kriza

Uzunoviću spet poverjen mandat za sestavo vlade

Konsultacje na dvoru - Koalicija se bo razširila na Demokratsko zajednico? Voja Marinković bo postal zunanji minister?

BEOGRAD, 14. (Izv.) Danes dopoldne so se izvršile na dvoru konsultacije dr. Spaha, Velja Vukičevića in dr. Nikića. S tem so bile konsultacije končnoveljavno zaključene. Ministrsko predsedništvo je o teh konsultacijah izdalo poseben komuniké, ki navaja, da je dr. Spaho stavil kralju predlog za rešitev krize kakor včeraj Ljuba Davidović. Velja Vukičević, predsednik Jovanovićevega kluba je svetoval, da se sestavi vlada, ki naj bi izvedla sanacijo težke gospodarske krize, pobijala korupcijo, izvedla nujno izenačenje zakonov in uvedla hitro in vestno upravo. Ako pa bi to ne uspelo, naj se izvedejo nove volitve. Dr. Nikić je kralju nasvetoval delovno vlado, ki naj dejansko, a lojalno izvaja politiko narodnega sporazuma.

Ob 16.45 popoldne je šel na dvor predsednik narodne skupščine Marko Trifković, ki je danes že okreval. Svetoval je kralju, da naj ponovno pooveri mandat za sestavo novega kabineta dosedanjemu ministrskemu predsedniku Nikoli Uzunoviću.

5 minut po Trifkovičevi avdijenci je bil Uzunović zopet pri kralju in kralj mu je tudi v resnici poveril mandat za sestavo nove vlade.

Radikalski ministri so imeli po Uzunovićevi avdijenci daljšo konferenco o novem položaju. Hhratu so se vršile konference v vseh ostalih parlamentarnih klubih. Posebno živahno življenje je seveda vladalo v radikalskem klubu, kjer so nekateri Pašićevci začeli kazati precejšnje ogorčenje, da je Uzunović zopet dobil mandat za sestavo kabineta. Pri demokratih pa se je posebno opažalo, da je imel Ljuba Davidović daljši razgovor z Veljo Vukičevićem. Za jutri dopoldne ob 10. uri je sklicana seja glavnega odbora davidovićevih demokratov, na kateri bodo razpravljali v aktualnih vprašanjih, zlasti o ponudbi, ki jim jo je bil stavil Uzunović za vstop v kabinet. Pričakuje se namreč, da se bo dosedanja koalicija razširila na vso Demokratsko zajednico in da bo najbrž zunanje ministrstvo poverjeno davidovićevcu Vojeslavu Marinkoviću. Za jutri dopoldne ob 11. uri je tudi sklicana seja radikalskega kluba.

Tekom večera je Uzunović konferiral z vsakim dosedanjim ministrom posebej. Poslednja konferenca, ki jo je imel z dosedanjim notranjim ministrom Božo Maksimovićem, je trajala najdalje.

Ministri, ki pripadajo centrumu radikalske stranke, so izjavili novinarjem, da bo Uzunović sestavil vlado z radikali in Demokratsko zajednico in da ima ta kombinacija po njihovem mnenju še največ izgleda za uspehe. Centrumaški ministri so naglašali, da se kombinacija samo z radićevci ne bi obnesla in pri tem so se sklicevali na motivacijo svoje ostavke, češ da samo z radićevci ni mogoče delati.

Na jutrišnji dan torej se polaga največ upanja za nadaljni razplet odnosno za rešitev krize.

Stjepan Radić, ki je danes zjutraj dospel v Beograd je bil ves dan izredno rezerviran ter sploh ni maral dati napram novinarjem nikakih izjav.

Megla v Beogradu

BEOGRAD, 14. (Izv.) Od poldne vlada danes v Beogradu tako gosta megla, kakršne še ne pomnijo. Zvečer je bil celo ustavljen ves promet, tudi tramvajski. Pripetilo se je celo nekaj nesreč na ulicah.

Angleški liberalci

Spor v stranki - Grey proti Lloyd Georgeu

LONDON, 14. (Izv.) Poskusi Lloyd Georgea, da bi se v angleški liberalni stranki zopet dosegla sprava med obema strujama, so se definitivno izjalovili. Lloyd George je pričakoval, da bo po ostavki Asquitha priznan enoglasno za voditelja stranke. Toda včeraj zvečer je naznanil svojo kandidaturo za predsednika stranke tudi bivši finančni minister lord Grey. Radi tega bo ostal položaj v stranki neizpremenjen. Nadaljeval se bo prejšnji razdor, ki bo imel za posledico nadaljnje razpadanje stranke.

Konec latinske denarne unije

BERN, 14. Švicarska brzojavna agencija sporoča: Zvezni svet je prišel do prepričanja, da bo izstop Belgije iz latinske denarne unije, ki je napovedan s 1. januarja 1927, povzročil razpust unije. To svoje mnenje je švciarski zvezni svet sporočil prizadetim vladam, namreč Italiji, Franciji in Belgiji.

Po posvetovanjih v Ženevi

Vojaška kontrolna komisija bo zapustila Nemčijo 31. januarja - Zadnji komuniké - Vtisi na Poljskem in v Franciji

ŽENEVA, 13. Zastopniki šestorice držav so imeli v nedeljo dve posvetovanji. Po popoldanski seji je bil izdan naslednji komuniké: «Tekom razgovorov, ki so se vršili v Ženevi dne 12. decembra med zastopniki nemške, belgijske, francoske, angleške, italijanske in japonske vlade o vprašanjih, ki niso bila še rešena s strani medzavezniške kontrolne komisije in s strani poslaniške konference, je bilo predvsem z zadoščenjem ugotovljeno, da je glede več kot sto spornih vprašanj, ki so se nanašala na izpolnjevanje vojaških, pomorskih in aeronavtičnih določb versailleske pogodbe, bil sedaj dosežen sporazum skoro v celoti; nerešeni sta ostali samo dve vprašanji.

«Z upravičenjem se lahko pričakuje, da bosta tudi ti dve zadevi rešeni na prijateljski način.

«Sklenjeno je bilo sledeče: 1) Diplomatični razgovori glede vprašanja utrdb in glede vojnega materijala se bodo nadaljevali pred poslaniško konferenco. Pedloženi bodo novi predlogi, ki naj pospešijo rešitev teh vprašanj; 2) v pričakovanju končnoveljavne odločitve bodo prenehala utrjevalna dela, glede katerih obstoja spor; 3) medzavezniška vojaška kontrolna komisija bo zapustila Nemčijo 31. januarja 1927; 4) če bi do tedaj sporna vprašanja še ne bila rešena, se bo zadeva predložila Svetu Družbe narodov; 5) glede vprašanj, ki se nanašajo na izvrševanje zadev, glede katerih je že bil ali pa bo dosežen sporazum, bo lahko vsaka vlada, ki je zastopana v poslaniški konferenci, dodala svojemu poslaništvu v Berlinu posebnega tehničnega izvedenca, ki bo pooblaščen, da se domeni s pristojnimi nemškimi oblastmi».

VARŠAVA, 14. Zaključitev ženevskih posvetovanj pospremljajo poljski listi s komentarji, v katerih odkrito izražajo svoje nezadovoljstvo. Ugotavljajo, da je Nemčija sedaj izvojevala v Ženevi zmago v mnogih točkah. «Glos Pravdi» pravi, da bo Družba narodov v smislu sedaj storjenih sklepov izvrševala nestalno kontrolo nad Nemčijo, dočim bi interesi Francije in Poljske zahtevali trajno nadzorovanje.

PARIZ, 14. Francoski listi pa so drugačnega mnenja kar se ženevskih dogovorov tiče. «Petit Parisien» odkrito izraža svoje zadovoljstvo in pravi, da je sedaj konec mučne polemike, ki se je vlekla že par let. Zaupanje francoskih zaveznikov v Francijo ni bilo omajano, kajti Beneš in Zaleski sta bila ves čas točno informirana o poteku pogajanj.

Mednarodna gospodarska konferenca

vršila se bo meseca maja v Ženevi - Program za razprave

PARIZ, 14. (Izv.) O mednarodni gospodarski konferenci, ki se bo vršila v prvih dneh meseca maja prih. leta v Ženevi so dosedaj znane sledeče podrobnosti:

Konference se ne bodo udeležili diplomatski zastopniki posameznih vlad, ampak razni delegati, katere bodo določile posamezne vlade in ki bodo nastopili na konferenci kot zastopniki delodajalcev, delavcev, industrijcev in zemljedelcev. Vsaka država bo lahko odposlala na to mednarodno gospodarsko konferenco 5 delegatov.

Pripravljalni komite je določil sledeči program, ki bo služil za bazo raznim sejam.

Glavna vprašanja o katerih bodo razpravljali na tej konferenci, so sledeča:

Prvi del: 1) svetovni gospodarski položaj, 2) analiza različnih vzrokov, ki so povzročili neravnovesje v trgovini in v industriji, 3) gospodarske investicije, ki so povzročile majanje svetovnega gospodarskega miru.

Drugi del programa bo sestavljen iz raznih vprašanj, ki se tičejo trgovine.

Tretji del programa pa se bo nanašal na razna vprašanja, ki se tičejo industrije in poljedelstva.

Ukradene diplomatične listine

DUNAJ, 14. Iz Varšave in iz Bukarešta so prišle vesti, ki pravijo, da so bile v obeh deželah ukradene v nedeljo važne diplomatične listine. Dva funkcijonarja finančnega ministrstva sta v Varšavi odnesla poročilo ameriškega izvedenca prof. Kammerera o položaju poljskih državnih financ. Važno listino sta baje izročila neki tuji državi. Enega izmed obeh možakarjev je policija spravila pod ključ.

Na Romunskem je skrivnostno izginil diplomatski kurir, ki je imel ponesti v inozemstvo zelo važno listino. Neki list, ki je izšel v posebni izdaji in prinesel to vest, je bil takoj zaplenjen.

Smrt francoskega pesnika

PARIZ, 14. Umrl je pesnik Jean Richepin. Imel je skoro osemdeset let. Pobrala ga je influenca.

Dogodki na Kitajskem

Kantonske čete prodirajo proti Šanghaju

ŠANGHAJ, 14. (Izv.) Mesto Šanghaj se nahaja v veliki nevarnosti vsled nadaljnega prodiranja kantonskih čet. Po vesteh, ki prihajajo iz Če-kianga sledi, da so generali, katerim je bila poverjena zaščita in obramba mesta Šanghaja pripravljeni položiti orožje, ker so kantonske čete samo še 40 milj oddaljene od mesta.

Po vesteh, ki prihajajo iz Nanchanga, je držal tamkajšnji boljševiški emisar Borodin večji govor, v katerem je kitajsko prebivalstvo hujskal, da naj takoj anulira vse one pogodbe, izza katerih se nahaja kitajska domovina v nekako podrejenem položaju napram drugim tujim državam.

Dve nesreči na morju

Več kot sto potnikov utonilo

ŠANGHAJ, 14. Kitajski parnik «Lienshing» je zavozil v čeri in se potopil. Vsi častniki ladje in vsi evropski potniki so se rešili, kakih 40 kitajskih potnikov pa je utonilo. Nesreča se je dogodila kakih 100 kilometrov daleč od Šanghaja.

BUENOS AIRES, 14. Dopisnik lista «La Nacion» je javil iz Santiaga del Cile, da se je čilski tovorni parnik «Aranco» potopil v hudi nevihti.

Od posadke je utonilo 67 mož in samo 29 se jih je rešilo.

Požar v francoskem gledališču

Trinajst oseb ranjenih

PARIZ, 14. (Izv.) Včeraj okrog 5. ure in četrt popoldne se je vnel v gledališču Scala v Bordeauxu iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov požar. Požar se je pričel širiti na odru in to med predstavo. Čim so obiskovalci gledališča opazili plamen, so se slišali kriki strahu. Nastala je strašna panika, občinstvo je drlo k vratom in pri navalu je bilo 13 oseb več ali manj težko ranjenih. Večji del dvorane in odra je bil uničen od ognja.

Volitve v republiki S. Marino

SAN MARINO, 14. (Izv.) Preteklo nedeljo so se vršile volitve v veliki svet republike, pri katerih je zmagala na celi črti fašistovska lista.

Argentinska ekspedicija na južni tečaj

BUENOS AIRES, 14. (Izv.) Argentinski geografični institut naznanja, da bo argentinska zrakoplovna ekspedicija, ki se je imela odpraviti na južni tečaj v prvi polovici meseca decembra odložena na bolj ugoden čas v prihodnjem letu. Ekspedicija ima namen raziskati južni tečaj in sicer v znanstvene svrhe. Organizirana je bila od argentinskega geografskega instituta, ki je prejel znatno finančno podporo od argentinske vlade. Ekspediciji bo načeloval znani argentinski učenjak profesor Anton Pavli in zrakoplov s katerim bo napravila svoj polet na južni tečaj bo vodil argentinski major Pedro Janni.

Poljski državni proračun aktiven

VARŠAVA, 14. Poljski finančni minister je pred sejmskim odborom izjavil, da je proračun za l. 1926 aktiven, kar se do sedaj še ni zgodilo po obnovitvi Poljske. Že sedaj znaša prebitek 42 milijonov zlotov, do konca leta pa bo ta svota gotovo narasla na 50 milijonov.

Tudi poljska trgovinska bilanca je aktivna. V prvih desetih mesecih tega leta je izvoz presegal uvoz za 360 milijonov zlotov.

Nova vlada na Finskem

HELSINGFORS, 14. Včeraj je bila sestavljena nova, socijalistična vlada.

Zdravstveno stanje mikada je obupno

TOKIO, 14. (Izv.) Opoldan je bilo od 6 zdravnikov, ki zdravijo japonskega cesarja izdano poročilo, po katerem je zdravstveno stanje mikada, ki boleha na vnetju desnih pljuč, ostalo neizpremenjeno. Zdravniki se nahajajo neprestano ob postelji bolnika, zakaj njegovo zdravstveno stanje je obupno.

Briand v Parizu

PARIZ, 14. Zunanji minister Briand se je povrnil v Pariz sinoči ob 22.50; spremljal ga je Paul Boncour. Kakih 250 monarhistov se je zbralo na kolodvoru, kjer so hoteli uprizoriti demonstracijo proti Briandu, pa jih je policija pregnala.

PODPISUJTE za liktorsko posojilo!

DNEVNE VESTI

Slovo prefekta Gasti-ja

Dosedanji prefekt tržaške pokrajine gr. uff. Gasti je naslovil na oblastva, fašistovske hierarhije in prebivalstvo Trsta in pokrajine sledečo poslovilno poslanico:

«S toplo ljubeznijo sem dal tržaškemu mestu in tržaški pokrajini pri izvrševanju svoje službe najboljši del samega sebe.

Spomin na eno leto, ki sem ga prebil v tej ljubljeni deželi, mi bo prijetnejši v duhu nego katerikoli drugi.

Ko izrekam poslovilno besedo, čutim globoko ganotje.

Zahvaljujem se oblastvom, fašistovskim hierarhijam, listom in dobrim državljanom, ki so mi nudili dragoceno sodelovanje in zaželjeno odobravanje.

Pošiljam Trstu svoja srčna voščila, vsem prisrčne in spoštljive pozdrave.

Prefekt: **Gasti».**

Davek na samce

Z novim letom se uvede, kakor smo že poročali, davek na samce. Ta davek bodo morali plačati, če se tozadevni zakon ne spremeni, vsi neoženjeni moški od 25.—65. leta starosti. Davek na samce se ima porabiti za kritje stroškov, ki so potrebni za uspešno izvrševanje zakona o zaščiti otrok in materinstva. Svota, ki še primanjkuje vladi, znaša baje 49 milijonov lir: Vseh samcev v dobi od 25.—65. leta pa je po približni cenitvi okoli 1,400.000 Da se doseže svota 49 milijonov, bi torej zadostovalo, če se obdači vsak samec povprečno s 35 lirami na leto. Toda davek ne bo enak za vsakega samca brez razlike, temveč bo progresiven. V kateri smeri bo šla ta progresivnost, ni še bilo rečeno, vsekakor se zdi, da zasleduje zakonodajalec tudi cilj, da se samci indirektno vzpodbujajo k sklepanju zakonov, k ženitvi. V skladu s tem ciljem bo najbrže tudi progresivna razdelitev bremena novega davka.

Uvedba davka na samce je vzbudila mnogo razprav. Nekateri so trdili, da bodo obdavčeni le «prostovoljni» samci, t. j. taki, ki se nočejo poročiti. Toda taka delitev samcev je nemogoča in zato bo davek splošen za vse samce brez razlike. Izvzeti bodo le oni, ki se ne smejo poročiti že radi svojega poklica, kakor duhovniki in pa slaboumni. V vsej Italiji je okoli 65.000 duhovnikov, ki bodo oproščeni novega davka, t. j. duhovnikov med 25. in 65. letom starosti.

V zvezi z uvedbo davka na samce je zanimivo vedeti, v katerih krajih Italije je največ samcev. Po računu Francesco Colletti-ja v «Corriere della Sera» bosta plačevali največ novega davka ravno nove pokrajine, t. j. Tridentinsko in Julijska Krajina. Na vsakih 100 ljudi brez razlike starosti pride v Tridentinski Benečiji le 34 oseb, ki so združene v zakonske pare, v Julijski Krajini 36. Med starimi pokrajinami je največ samskih v Sardiniji, kjer pride na vsakih 100 oseb okoli 38 poročenih. Potem si sledijo z vedno večjim številom zakonov Emilija, Kalabrija, Ligurija, Lacij, Kampanija, Sicilija in Apulija, Piemont, Umbria, Toskana, Bazilikata - Abruci in Molise. V Molise pride na vsakih 100 oseb največ poročenih, in sicer 44.

Osemdesetletnica „Prve hrvatske"

Včeraj 14. decembra je praznovala Prva hrvatska štedionica 80-letnico svoje ustanovitve. Ta denarni zavod, ki je med največjimi in najvažnejšimi v Jugoslaviji, je začel poslovati 14. decembra 1846. Zagrebški gospodarski list «Jugoslovenski Lloyd» je priredil tem povodom posebno proslavno številko z obilo zgodovinskega gradiva o poslovanju Prve hrvatske.

Prva hrvatska štedionica se je ustanovila v dobi ilirskega pokreta in pripravljalni odbor je objavljal svoja obvestila za javnost v «Novinah horvatsko-slavonsko-dalmatinskih». Tedanje uradno ime zavoda je bilo «Perva horvatska štedionica». Zanimivo za presojanje tedanjih narodnokulturnih razmer v Zagrebu je dejstvo, da je bil uradni jezik Štedionice nemški. Šele l. 1861. je bil uveden v zavod hrvatski jezik kot uraden jezik zavoda.

Prvi predsednik Prve hrvatske je bil Anastas Popović, mož; ki se je doselil v Zagreb iz Grške. Na čelu zavoda je stal 16 let. Sledili so mu dr. Aleksa Vancas, Dragutin pl. Pogledić - Kurilovački, Andrija Jakcin in sedanji predsednik grof Miroslav Kulmer.

Prva hrvatska ima 41 podružnic, in sicer razen uradov v Zagrebu 26 v Hrvatski in Slavoniji, 2 v Dalmaciji, 3 v Sloveniji, 4 v Vojvodini, 2 v Srbiji in 1 na Reki.

JAVNE POSKUŠNJE MOTORNEGA ORANJA.

Goriški kmetijski urad obvešča kmetovalce, da bo priredil tekom tekočega tedna od srede 15. decembra do torka 21. decembra javne poskušnje mehaničnega oranja z motorji Fordson in z avtomatičnimi plugi. Oranje se bo vršilo od jutra do večera na zemljiščih bivše deželne norišnice v Gorici na Šempeterski cesti.

Iz tržaškega življenja

Poskušen samomor mladeniča radi nesrečne ljubezni.

Ko je 19-letni šofer Bruno Tinarcenti, stanujoč v ulici Crosada št. 12, pred par meseci sklenil ljubezensko razmerje s 16-letno Bruno B., gotovo ni niti sanjal, da ga bo ta ljubezen v kratkem času pritirala na rob groba. Zaljubljenca sta se sicer imela rada in se dobro razumela, a ko sta mislila, da je njuna sreča že blizu svojega vrhunca, sta doživela bridko razočaranje. Pred par dnevi so namreč stariši mlade Brune zvedeli za njeno ljubezensko razmerje, ki jim pa iz neznanih vzrokov nikakor ni bilo po godu; zato so veleli deklici, naj nemudoma prekine odnošaje s Tinarcentijem. Dasi ji je bilo hudo, je deklica ubogala; predvčerajšnjim se je poslednjikrat sestala z dragim ter mu izročila njegova pisma, dočim ji je on izročil njena. S tem je bilo med njima vse končano. Toda Tinarcenti se ni mogel sprijazniti z mislijo, da so se njegove zlate sanje za vedno razblinile. Menil je, da ni več leka za njegove srčne rane, in v tem prepričanju je prišel do obupnega sklepa, da konča z življenjem. Včeraj opoldne se je podal na pokopališče pri Sv. Ani in izpil na grobu svoje matere precejšnjo količino nekega strupa. Toda žalostni naklep se mu ni docela posrečil. Čez nekaj časa je našel mladeniča neki mestni stražnik, ki je poskrbel, da je prihitel na lice mesta zdravnik rešilne postaje. Ta je Tinarcentiju izpral želodec, nato je dal prepeljati nesrečnega mladeniča v mestno bolnišnico, kjer se sedaj nahaja v zelo nevarnem stanju.

Drago plačana neprevidnost.

Grda navada skakanja na tramvaj v teku, ki je zakrivila že toliko nesreč, je včeraj zahtevala novo žrtev. 45-letni brezposelni strojnik Virgilij Aulich, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni zg. št. 304, je hotel okoli 14. ure skočiti v bližini tovarne strojev pri Sv. Andreju na tramvaj, da bi se popeljal proti domu. Toda kakor se je premnogokrat zgodilo v sličnih slučajih, je mož slabo umeril skok in pri tem padel tako nesrečno, da se je precej hudo pobil po glavi ter si razen tega tudi pretresel možgane. Nesrečni strojnik je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga mimoidoči poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo mož prebolel posledice svoje neprevidnosti v 15 dneh.

Padel pri delu.

Z avtomobilom rešilne postaje je bil včeraj popoldne prepeljan v mestno bolnišnico 61-letni kamnosek Josip Požar, stanujoč v ulici Tesa št. 40. Mož je pri delu pri svetilniku zmage na Greti padel z zidarskega odra ter se pri tem ranil na glavi; najbrž si je tudi pretresel možgane. Sprejeli so ga v kirurgični oddelek.

Jodovo tinkturo je pila.

Predpreteklo noč okoli 1. ure je 38-letna Terezija Bertos, stanujoča v ulici Rivo št. 36, izpila v svojem stanovanju — ni znano zakaj — požirek jodove tinkture. Domači so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je Bertosevi izpral želodec ter jo s tem rešil iz vsake nevarnosti. Na željo njenih svojcev je bila ženska prepuščena domači negi.

Težakova nezgoda.

42-letni težak Ernest Davide, stanujoč v Rojanu - Moreri št. 82, pač lahko reče, da je gledal smrti v oči. Ko je včeraj predpoldne delal v skladišču parnika «Adonis» zasidranega v prosti luki V. E. III., se je težka bala blaga odtrgala od žrjava in treščila z velike višine v skladišče. Padla bi bila naravnost na Davida, da se ni mož v zadnjem hipu umaknil; pa kljub temu pa ga je tako hudo dregnila, da mu je zlomila levo nogo in ga opraskala po hrbtu. Nesrečni težak je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Zdraviti se bo moral približno mesec dni.

Tržaška porota

MORILEC LICATOLOSI SALVATORE PRED POROTNIKI.

Včeraj se je po izžrebanju porotnikov pričela razprava proti Licatolosi Salvatorju, obtoženemu umora služkinje Del Tedesco Virginije iz Fontanafredda (Furlanija). Umor je izvršil z izredno ozkim, ostrim nožem. Vrhu tega je Licatolosi obdolžen nasilstva na škodo iste služkinje. Obravnava bo trajala precej časa, ker mora biti zaslišanih 38 dosedaj citiranih prič. Toda to še ni točno število, ker kaže, da se bo citiral še kdo. Po prečitanih formalnostih stopi na oder obtoženec, srednje velik človek, prijetne zunanjosti, zelo gostobeseden. Je to človek iz srca Sicilije, Girgenti. Vse njegovo vedenje, govorjenje in zunanjost izdajajo njegovo pokoljenje.

Obtoženec pripoveduje.

Spoznal sem Virginijo Del Tedesco že pred leti. Zaljubila sva se. Četudi sem bil oženjen, nisem mogel ovreči vpliva, ki ga je imela ona name. Moja žena se imenuje Ivana Kobol in imam hčerko, ki ima danes pet let. Takrat je bila Virginija služkinja v ulici Commerciale. Kmalu je moja žena zvedela za razmerje, ki sem ga skrival kar sem mogel. Moja žena je šla k njej in ji očitala njeno obnašanje. Gospa jo je odpustila radi tega iz službe. Odšla je v Fontanafredda, odkoder mi je večkrat pisala. Toda kmalu se je vrnila in se uslužbila pri neki družini v ulici XXX. Ottobre. Zopet je šla moja žena k tisti družini. Del Tedesco je tedaj obljubila, da me pusti. Kmalu je zopet moja žena začela nekaj sumiti, posebno ker je zvedela, da sem šel v Pliskovico k županiku.

Preds.: Zakaj ste skušali doseči spričevalo, da ste samski?

Obtoženec: Ne vem — kregala sva se z ženo, ker sem prihajal pozno zvečer domov. Bil sem vsak večer pri oni. Potem sem obolel in moral v bolnišnico. Vsak dan je prihajala pokojnica k meni v bolnišnico in mi prinašala vse mogoče — moja žena ni prišla nikdar. Ko sem ozdravel, sem našel posla v prosti luki. Pokojnica mi je nosila kosilo vsak dan, dokler ni tudi moja žena stopila v službo v tobačni tovarni. Takrat so začeli prepiri in pokojnica je nekega dne ušla od mene. Iskal sem jo tri dni in sem jo našel izmučeno, polmrtvo. Prve besede, ki mi jih je izgovorila, so bile: «Sem lačna!» Stisnilo mi je srce. Posrečilo se ji je najti službo pri neki družini v ulici Torricelli. Jaz sem živel z ženo. Nekega dne sem šel na sprehajališče v ulici XX Settembre. Tam sem srečal prijatelja, ki mi je dejal, da je videl pokojnico v nekem baru v družbi z nekim karabinirjem. Ko sem jo čez nekaj dni našel, me je povabila na dom na kavo. Tam mi je, šaleč se, dejala, da je našla drugega ljubčka in mi pokazala sliko nekega karabinirja. Pod mojim pritiskom je pisala potem karabinirju pismo, v katerem mu je dejala, da noče imeti z njim opraviti. Ta karabiner mi je potem dal rendez-vous, a ga nisem našel. Potem je imela Virginija sestanek s karabinerjem. Iskal sem jo povsod. Do enajste ure zvečer sem jo iskal. Deževalo je. Našel sem jo in ji dejal: «Ti si bila s karabinerjem!» — «Ti si blazen!» mi je odgovorila Del Tedesco naslednjega dne ob petih popoldne. Moram povedati, da sem tisto popoldne popravil doma dežnik z nožem. Sem ga del v žep — sam ne vem kdaj. Imel sem sestanek s karabinerjem. Vedel sem, da je karabiner oborožen in morda sem del nož instinktivno v žep. Karabiner ni prišel na sestanek. Odšel sem na dom k Virginiji. Očital sem ji zopet zgodbo s karabinerjem. Ko sva se pomirila, me je Virginija prosila, da jo spremim k sestri, ki stanuje v ulici Commerciale. Zo poti sem ji dejal: «Včeraj zvečer si bila s karabinerjem!» Ona mi je odgovorila: «Pazi se, ker je karabiner nevaren.» Šla sva v neko gostilno. Čez pol ure sva prišla ven — jaz sem bil zamišljen. Vprašala me je za vzrok. Na moj molk me je začela zbadati in potem mi je dejala celo: «Da, bila sem včeraj s karabinerjem!» To je bil udarec zame, udarec, ki mi je dal levjo moč — toda jaz se ne spominjam več ničesar. Vem le, da sem slišal Virginijo zastokati: «Ah, končal si me!» Potem sem se šel javit h karabinerjem.

Predsednik: Ta nož ni tisti, s katerim ste umorili Virginijo.

Obtoženec: Prav ta je.

Predsednik: Zdravniki so konstatirali, da je rana bila široka ob vrhu dva centimetra, dočim je ta nož širok tri centimetre. Globočina rane je bila 16 centimetrov, a ta nož jih ima komaj deset. Kako naj se to razume?

Obtoženec: Jaz nisem imel drugega noža.

Predsednik: Je li bil ta nož, s katerim ste popravljali dežnik?

Obtoženec: Da!

Državni pravdnik: Ste dosegli spričevalo, da ste neoženjeni?

Predsednik: Se nahaja tu. Je z dne 25. septembra 1922.

Odv. Benedetti: Je li bil obtoženec oženjen takrat?

Državni pravdnik: Že dve leti.

Predsednik prečita nato izjave obtoženca pred preiskovalnim sodnikom. Na vsako konstatacijo, katerih je mnogo, odgovarja Licatalosi: Se ne spominjam! Ne vem ničesar! Toda izjave med preiskovalnim sodnikom so tako podrobne, tako logične, da se državni pravdnik skoro jezi nad apatičnimi odgovori Licatolosija.

Popoldne se prične zaslišavanje prič.

V sobano vstopi brat pokojne Angelj Del Tedesco. O zločinu samem ne ve on nič, pač pa mu je povedala sestra Katarina, da ji je Licatolosi večkrat pokazal bodalo, s katerim je pravil, da je zastrupljeno in da bo tisto bodalo smrt Virginije. Ve tudi, da je Licatolosi pokazal Virginiji spričevalo, da je on neoženjen.

Predsednik: Kedaj je Licatolosi grozil sestri?

Priča: Že celo leto prej in skozi celo leto. Toda sestra je grožnje vzela kot šalo.

Predsednik: Pokličite Katarino Del Tedesco! Sestra Virginije še ni prišla — pride zato Del Grieco Josip. Ta je brigadir javne varnosti v bolnišnici. Napravil je zapisnik izpovedi umirajoče. Pove, da mu je Virginija izpovedala, da je hotela tistega dne 19. februarja 1925) pretrgati vse vezi z obtožencem, kar pa Licatolosi ni hotel, in da je v jezi dvignil orožje, s katerim jo je zabodel.

Dr. Modugno, zdravnik v vojaški bolnici, izpove: Obveščen sem bil, da je bila pripeljana v bolnico ranjena ženska. Preiskal sem rano, ki je bila široka točno 2 cm in globoka 16 cm. Vprašal sem jo kdo jo je ranil, in ona mi je imenovala Locatolosija. Nisem je pa vprašal, kakšno je bilo orožje, ker sem konstatiral, da je bila rana napravljena z ostrino in koničastim orožjem.

Vstopi nato Casazza Paskval, ki je bil sanitejec v vojaški bolnici. On se je nahajal ob uri zločina na vrtu bolnišnice. Nakrat sta šla mimo gospod in gospa. Ko sta ta dva prišla v bližino garaže nad bolnico, sta začela klicati vojake na pomoč. Stekli smo ven in našli žensko na tleh v krvi. — Peljali smo žensko v bolnico. Sprva ni hotela povedati ničesar, naposled je začela pripovedovati o morilcu, a ni končala, ker je padla v nezavest.

Predsednik: Ste rekli Katarini, da je bila rana napravljena z bodalom?

Priča: Videl sem rano široko 2 cm, nož, ki so mi ga pokazali, pa je bil veliko večji.

Bobich Anton brigadir javne varnosti v bolnici je prvi zaslišal ranjeno v bolnici. Toda on je bil takoj nadomeščen z brigadirjem Grieco, tako da ni slišal vsega, kar je Virginija izpovedala.

Katarina Del Tedesco je prišla in je zaslišana takoj. Izpove: Dva dni pred zločinom je Licatolosi dejal gospodinji, kjer je stanovala Virginija, da ako spozna da ga Virginija vara, da ji prereže vrat. Na večer zločina je šel z mano in sestro, toda on je hodil oddaljen par korakov od naju. Ko sem ju pustila, je sihl Virginijo, da gresta po neki skrivni poti. Že prej mi je sestra dejala, da se ga tisti večer boji. Salvator je sestri večkrat grozil.

Predsednik: Ste li vedeli kaj o razmerju med vašo sestro in nekim karabinerjem.

Priča: Ne! Izključujem to! Moja sestra ni mogla biti hudobna. Meni se to ne bi zgodilo.

Predsednik: Vi ste ga dala nekdaj preiskati.

Priča: Da, ker je grozil mojemu zaročencu. —

Sledi zopet čitanje izpovedi te priče pred preiskovalnim sodnikom. Zopet pride do kontestacij, na katere odgovarja obtoženec: «Se ne spominjam!» Ker se zopet začenja govorjenje o bodalu, je pozvan zopet Casazza, ki je baje slišal od umirajoče: «Da bilo je bodalo!»

Predsednik: Licatolosi, vi ste nekdaj grozili Virginiji z nekim bodalom?

Priča: To ni res!

Katarina: Res je!

Predesednik: Toda to je dokazano, da ni rana bila povzročena s tistim nožem. Saj isti ne reže skoro nič! Rana ni trgana.

Sledi čitanje zapisnika karabinerja Salvo, tistega, ki je dvoril Del Tedescovi, ki pa nima z zločinom nikake zveze. Govori o sestankih, na katere on ni prišel nikdar. — Iz nekega pisma, ki ga je pisala Virginija karabinerju Salvo Antonu, je razvidno, da je karabiner dajal sestanke Licatalosiju istočasno kot Virginiji, da je bil bolj gotov in varen z njo. Drugo pismo je pisal v imenu Virginije Licatolosi. V njem odklanja Virginija razmerje s Salvo Antonom. Komisar javne varnosti v ulici Brunner je prvi zaslišal Licatalosija in temu zaplenil nož, ki pa je baje bil še krvav.

Predsednik: Ta nož je bil krvav.

Priča: Zdelo se mi je — bil je ta nož, toda možno je bilo, da je bil le rjav.

Predsednik ukaže strežniku, naj pokaže porotnikom obleko morilca, ki jo je imel tisti večer na sebi. Na njej se vidijo luknje, povzročene z izredno ostrim rezilom. To bi potrdilo obtoženčevo verzijo silobrana, toda izključuje možnost, da so bile rana Virginije in luknje v obleki napravljene z zaplenjenim nožem.

Predsednik: Kdo je napravil zareze na obleki?

Licatolosi: Se ne spominjam ničesar.

Craglievich Viktorija je bila gospodinja stanovanja, kjer je stanovala Virginija. Ne ve ničesar o zločinu. Pri njej je stanovala od avgusta 1914. do dneva zločina.

Predsednik: Ste videla Licatolosija dan pred zločinom?

Priča: Da! Prišel je in dejal: Prisegam, da prerežem Virginiji vrat, ako me ona vara!

Tisti večer je namreč ni bilo doma.

Obravnava je prenesena na danes za deveto uro.

Vesti z Goriškega

Obesil se je.

V torek se je obesil v Dornbergu Mlečnik Franc, bivši vratar in krojač velikega semenišča v Gorici. Zadnje čase je živel v silno veliki revščini in zapušča otroka ter ženo. K njegovemu žalostnemu koraku ga je pripeljalo najbrže njegovo žalostno gmotno stanje.

Naročajte in širite „EDINOST"

BORZNA POROČILA.

Trst, 14. decembra.

Amsterdam 875—895, Belgija 300—310, Francija 87.25—88.25, London 106.10—107.10 New York 21.90—22.10, Španija 330—340, Švica 420—430, Atene 27—28.50, Berlin 520—530, Bukarešt 10.50—11.50, Praga 65—66, Ogrska 310—325, Zagreb 38.50—39.50.

Uradna cena zlata (13. XII.) 420.98.

Vojnodškodninske obveznice 61.50.

Patent za šoferja

Popolni tečaj L 200.—. Posebni tečaji: v Gorici, hotel «Friuli», pri južni postaji, začetek v sredo 22. t. m. — V Bistrici: hotel «Ilirija», začetek 23. t. m. — V Opatiji: hotel «Quarnero», začetek 24. t. m. Vsi oni, ki želijo vpisati se, naj pustijo naslov v dotičnem hotelu.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1518

PRODAJALNA jestvin, jako vpeljana, se proda radi odhoda. Via Gaspare Stampa 5. 1886

NA PROSEKU št. 133 je na prodaj hiša za mesnico. 1887

LEPA 2 nadstropna hiša z lokalom in eventuelno takoj prostim stanovanjem do 4 sob, s pritiklinami, v Celju se proda radi rodbinskih razmer po jako ugodni ceni. Naslov pri tržaškem upravništvu. 1850

MLADENIČ, 18-leten, močan, visoke postave, z triletno prakso v trgovini jestvin, išče službe. Naslov pri tržaškem upravništvu. 1885

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castelanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1481

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema nosečke. Via Madonna del mare 19, II. 1888

ÖHLER

daje (do preklica)

20% POPUSTA

na itak skrajno ugodne fiksne cene, označene na slehernem predmetu.

STENSKI KOLEDARJI

za leto 1927

z naslovom tvrdke

se dobijo

v Tiskarni „Edinost"

Trst, Via S. Francesco štev. 20

Predno prodate

KRONE, GOLDINARJE ZLATO in SREBRO

obiščite zlatarno

STERMIN v TRSTU, Via Mazzini št. 43

kjer dobite najvišje cene. — Kupujem listke mestne zastavljalnice. 1284

PODLISTEK (2)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

— Da, k nam hodijo oni, ki se te boje razžaliti, ker so ti dolžni, — je rekel Samuel. — Toda vkljub našemu gostoljubju, vkljub njihovi spoštljivosti in tonu enakosti, ki ga privzemajo v občevanju z nami, v vseh teh odnošajih zveni struna, od katere mi zavre včasih kri. Neštetim svojim starim šolskim tovarišem, mnogim častnikom, ki se drenjajo na naših plesih, sem pomagal in nisem zahteval, da bi mi vrnili niti vinarja, toda o priliki so mi dali čutiti, kakšen prepad je med nami.

— To so naduti in nehvaležni glupci, kakor vsi neverniki, — je rekel stari bankir in sedel v naslanjač.

— Sam veš, da hodijo ti ljudje k nam zgolj iz potrebe, in vendar bi hotel biti član njih družbe. Grešiš pred Bogom naših očetov, Samuel. Ali ti ni dal vse, kar je potrebno za srečo in celo toliko, da vzbujaš zavist v drugih? Mlad si, zdrav na duši in telesu ter razpolagaš z ogromnim bogastvom. Svarim te, Samuel, ne izkazuj nehvaležnosti Bogu s tem, da stopaš v preveč prijateljske odnošaje z našimi sovražniki; laskali se ti bodo dokler te bodo potrebovali, a te bodo pahnili od sebe kakor nečistega psa, ko si bodo mogli pomagati brez tebe. No, ker smo že pri tej stvari, te vprašujem, sinko, kaj je s teboj? Že nekaj mesecev s skrbjo opažam v tebi izpremembo: bled si, raztresen, slabih živcev in zanemarjaš posle. Povej, kaj te vznemirja?

— Ali me hočeš poslušati do konca, oče? Moja izpoved te bo vznemirila, toda jaz propadem, če, če...

Samuel se je zopet spustil v naslanjač ter šel z robcem preko svojega razpaljenega obličja.

— Karkoli mi hočeš izpovedati, poznati moram resnico. Saj si se mogel že večkrat prepričati o moji očetovski prizanesljivosti.

— Res je, oče. Poslušaj me sedaj potrpežljivo: «Pred nekakimi sedmimi meseci sem bil kakor veš, na našem Rudenhofskem posestvu; nekega jutra sem šel v gozd, ki se razteza do posestva grofa M. Nenadoma začujem ženski glas, ki kliče na pomoč. Stekel sem v ono stran, odkoder je prihajal glas, in zagledal sem konja, ki je padel s svojo jahalko. Ko sem prispel do tja, se je konj dvignil na noge in odskočil ter vlekel za seboj amazonko, katere noga je ostala v stremenu. Hitro sem zgrabil za vajeti in vzel iz stremena nogo amazonke. Preplašeni konj je skočil na stran, mi iztrgal iz rok vajeti in zbežal. Sklonil sem se k amazonki, ki je že ležala na zemlji, in sem jo dvignil. Bila je to zelo mlada deklica, ki je nisem še nikoli videl, toda tako lepa, da sem obstal kakor začaran. Klobuk ji je padel na tla in dve težki kiti las pepelnate barve sta se ji neredno vsuli po ramenih. Nenadoma sem zapazil na njenem čelu kaplje krvi.

«— Pri padcu ste se ranili? — sem vprašal prestrašeno.

«Vprla je name svoje sinje oči, toda ni nič odgovorila. Misleč, da ne more izpregovoriti zaradi prestanega strahu, se mi je zdelo potrebno, da ji zmočim glavo in obvežem rano. Nedaleč je žuborel potok, stekel sem tja, namočil v vodi svoj robec, toda ko sem se vrnil, sem našel deklico v nezavesti. Omočil sem ji senci, obvezal rano, ki pa je bila neznatna, toda nič ni pomagalo: ni prišla k sebi in to me je spravilo v veliko zadrego. Nisem vedel, kdo je bila ta deklica in kje živi. Da bi jo pustil ter odšel klicat koga na pomoč, nisem mogel ne hotel, ker bil sem tako očaran na njej, da se nisem mogel ločiti od nje. Končno sem se odločil: vzel sem jo v naročje ter jo nesel proti naši hiši. Nisem se mogel nagledati prelestnega bitja; dotik tega mehkega, nežnega telesa me je navdal z naslado.

«Ko sem zasopel prispel do hiše in so posli videli v mojem naročju nezavestno deklico, so mi pomagali položiti jo na divan. Komaj je moj sobar Etjen prinesel blazino, je rekel:

«— Gospod, to je mlada grofica M., sestra grofa Rudolfa; jaz poznam njeno sobarico Marto in večkrat sem že videl grofico.

«— Če je tako, — sem dejal, — naj se takoj odjezdi in obvesti grofa, da je njegova sestra rešena in da je tu».